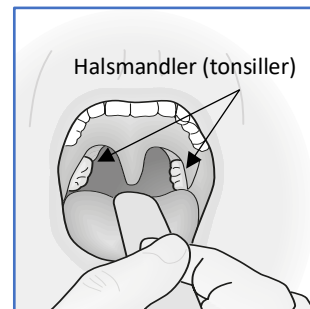

VEJLEDNING VED FJERNELSE AF HALSMANDLER HOS BØRN

Indledning

Halsmandlerne sidder på hver sin side i mundsvælget lige bag forreste ganebue, som strækker sig ned fra ganen til tungeroden bagest i munden. Mandlerne hjælper til med at bekæmpe bakterier og andre infektioner i kroppen. Man kan dog godt undvære mandlerne, der kun udgør en lille del af kroppens immunforsvar, og mandlerne kan selv blive sæde for infektion. Tilbagevendende eller kronisk betændelse i mandlerne (mandelpropper, smerter og dårlig ånde) kan gøre det nødvendigt at fjerne dem.

Hos børn kan store mandler give anledning til søvnforstyrrende vejtrækning i form af snorken, natlige vejtrækningspauser, samt eventuelt synkebesvær og trivselsproblemer. Symptomerne kan i disse tilfælde afhjælpes ved delvis eller komplet fjernelse af mandlerne.

Ved operationen (tonsillektomi), bortopereres mandlerne helt. Smerterne efter operationen er mere udtalte end ved delvis fjernelse af mandlerne. Risikoen for blødning er også lidt større, dog under 2-3%. I få tilfælde kan blødningen være kraftig og kræve akut behandling. Fjernede mandler vokser ikke ud igen, men små rester af mandelvæv kan forekomme.

Barnet skal have **smertestillende medicin** i hjemmet 1 time før indgrebet (*paracetamol efter vægt*) og møde **fastende** på operationsdagen. *Se særskilt vejledning om dette udleveret i forbindelse med planlægning af operationen.* Gør venligst opmærksom på eventuelle rokketænder.

Operationen

Indgrebet foregår i fuld bedøvelse og tager ca. 30 minutter. Munden holdes åben med en særlig holder (mundspærre). Mandlerne fjernes komplet inklusiv den omgivende kapsel, der adskiller dem fra den underliggende svælgmuskulatur. Det sikres, at blødningen er standset inden operationen afsluttes.

Efter operationen

Barnet observeres på opvågningsstuen. Der vil være sivende blødning fra næse og mund i 15-30 minutter efter operationen. Barnet tilses af lægen, inden det sendes hjem. Barnet bør de første døgn tilbydes rigeligt koldt at drikke samt kold og blød mad, idet man begynder med is, yoghurt og lignende. Går det fint, må barnet gerne få almindelig mad, dog bør man undlade hårde fødeemner (rå grøntsager, franskbrødskorper etc.) de første 1-2 uger. Som regel går der op til en uges tid før barnet er på fuldkost.

Der må påregnes en del smerter den første uge efter operationen. Smerterne behandles med Voltaren / Bonyl og paracetamol (Panodil) efter vægt **fast den første uge**, herefter ved behov. Det første døgn kan der være lidt blod i spytet. Det er normalt. Man kan også være lidt øm i tungen pga. trykpåvirkning fra mundspærren under indgrebet. Det er ikke ualmindeligt med temperaturstigning til 38,5°C det første døgn efter operationen. Barnet skal holdes hjemme fra institution/skole den første uge efter operationen, og kan herefter sendes afsted, hvis almentilstanden er god. Fysisk aktivitet bør begrænses de første 14 dage.

Vær opmærksom på

- Risikoen for alvorlig blødning efter fjernelse af mandler er relativt lille. Ved blødning skal barnet sidde op og have is i munden. Kontakt klinikken i dagtimerne eller vagtlægen efter klinikens lukketid for råd og vejledning, hvis det fortsætter. Ved akut kraftig blødning fra mund/svælg ringes 112.
- Kontakt klinikken hvis barnet får feber (over 38,5°C) de første par dage efter operationen.
- Fjernede mandler vokser ikke ud igen.